

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Halsuan pohjavesialueiden uudelleenluokituksen tiedotus- ja keskustelutilaisuus

11.8.2020

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Alueidenkäyttö- ja vesihuoltoyksikön päällikkö
Jyrki Palomäki

Ruoka ja maatalous

Eläimet ja kasvit

Metsät

Maaseutu

Kalat

Riista

Vesi

Lainsäädäntö

Vesien hoito

Vesihuolto

Pohjavedet

Tulvat ja kuivuus

Padot ja säännöstely

Rahoitus

Pohjavedet

Pohjavesi on maanpinnan alapuolella olevaa vettä sellaisessa syvyydessä, jossa maa on vedestä kylläinen. Pohjavesi muodostuu huonosti vettä läpäisevien maakerrosten päälle. Se soveltuu hyvin vesihuollon raakavedeksi, koska se kulkee muodostuessaan yläpuolellaan olevien maakerrosten läpi, jotka suodattavat siitä epäpuhtauksia.

Pohjavettä on perinteisesti käytetty vedenlähteenä kaivojen kautta, mutta vasta 1960-luvulla alueellisia pohjavesivarjoja ryhdyttiin laajemmin kartoittamaan ja niiden käyttöä suunnittelemaan. 1970-luvulla vesihallinto määritteli vedenhankinnan kannalta tärkeät pohjavesialueet, ja siitä lähtien pohjaveden merkitys vesihuollossa on jatkuvasti kasvanut. Tällä hetkellä Suomen kotitalouksien ja elintarvikelaitosten vedenhankinta

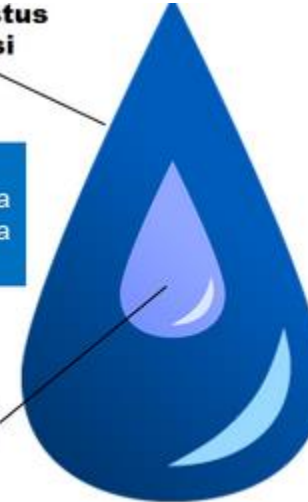
perustuu pääosin pohjaveteen ja tekopohjaveteen, pääkaupunkiseutua ja länsirannikkoa lukuun ottamatta. Vuonna 2015 kaikista vesilaitosten käyttämästä raakavedestä 59 prosenttia oli pohjavettä tai tekopohjavettä.

pohjaveden muodostus
2064,8 milj. m³/vuosi

Suomessa käytetään vain reilu kymmenesosa kaikesta muodostuvasta pohjavedestä.

pohjaveden kulutus
252,8 milj. m³/vuosi

lähde: Luonnonvarakeskus

Pohjavesialueet

Suomessa on kartoitettu noin 6000 pohjavesialuetta, joilla muodostuu yhteensä noin 5,4 miljoonaa kuutiometriä pohjavettä vuorokaudessa. Suomen pohjavesialueet ovat siis suhteellisen pieniä.

Eniten pohjavesialueita on Lapin ELY-keskuksen alueella, noin kolmannes koko Suomen pohjavesialueista. Vähiten pohjavesialueita on Ahvenanmaalla sekä Pohjois- ja Etelä-Savon ELY-keskusten alueilla.

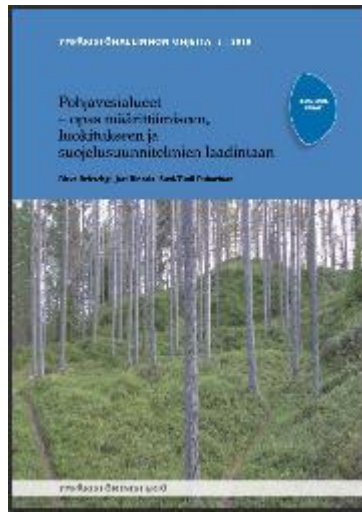
- Keski-Pohjanmaalla 100% vesilaitosten käyttämästä raakavedestä on pohjavettä!

Pohjavesialueiden kartoitus ja luokittelu

- **Luokittelu 1973-1976** (yhdyskuntien vedenhankinta)
 - [Yhdyskuntien vedenhankinnalle tärkeät pohjavesialueet, Vesihallitus, Tiedotus 109, Helsinki, 1976. 94 s.](#)
- **Luokittelun täydennys 1977-1982** (yhdyskuntien vedenhankinta)
 - [Yhdyskuntien vedenhankinnalle tärkeät pohjavesialueet, Vuosina 1977–1982 tehdyn tarkistustyön tulokset, Vesihallitus, Tiedotus 225, Helsinki, 1983. 140 s](#)
- **Pohjavesialueiden kartoitus ja luokitteluprojekti 1988-1995** (yhdyskuntien vedenhankinta)
 - [Suomen luokitellut pohjavesialueet. Suomen ympäristö 55, Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 387 s.](#)
- **Pohjavesialueiden uudelleen luokittelu 2015-2021** (menettelyt säädetään vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 2 a luvussa.
→ yhdyskuntien vedenhankinta + pohjavesistä riippuvat ekosysteemit)
 - Tiedot päivittyvät tietojärjestelmiin ja huomioidaan vesienhoidon suunnittelussa

OHJEISTUS
2018

2009

1991

Uusi pohjavesiluokitus 2015-

- 1 Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue*
- 2 Muu vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue*
- E Pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen.

*) Mikäli alueeseen liittyy pohjavedestä suoraan riippuvainen pintavesi- tai maaekosysteemi, käytetään lisäksi E-merkintää (1E tai 2E).

LAKI VESIENHOIDON JA MERENHOIDON JÄRJESTÄMISESTÄ

10 c § Pohjavesialueen rajan ja luokituksen muuttaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on muutettava pohjavesialueen rajausta tai luokitusta, jos niihin olennaisesti vaikuttava tieto sitä edellyttää.

Vanha pohjavesiluokitus:

I Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue
II Vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue
III Muu pohjavesialue

Pohjavesialueet – opas määrittämiseen, luokitukseen ja suojelus suunnitelmien laadintaan

Ritva Britschgi, Jari Rintala, Suvi-Tuuli Puharinen

Pohjavesialueiden uudelleenluokittelun eteneminen

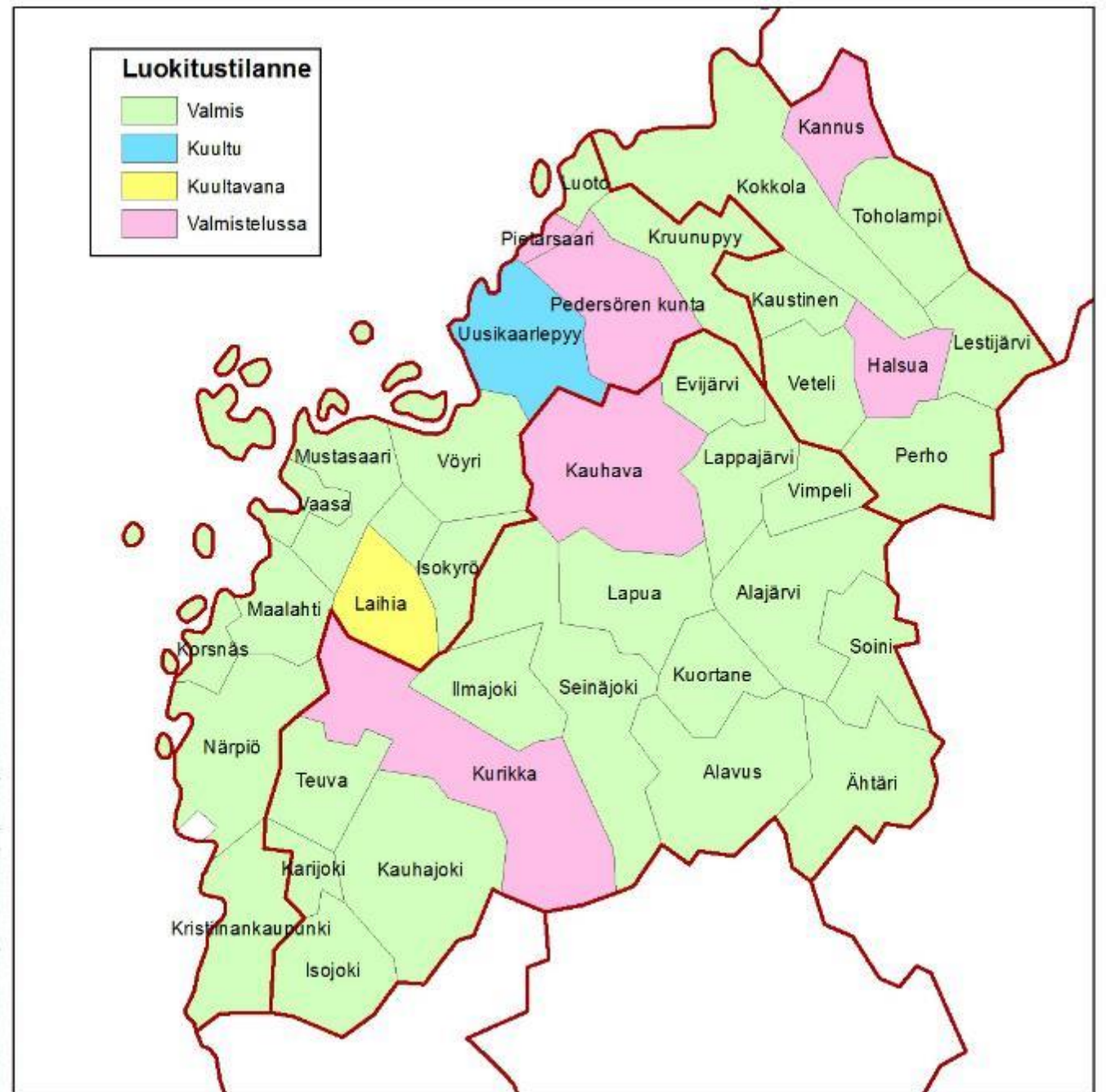
Lähtötilanne:

371 I-luokan ja 93 II-luokan pohjavesialuetta
ja lisäksi 54 aiemmin poistettua pohjavesialuetta
→ Yhteensä 518 pohjavesialuetta tarkasteltavana

40 kuntaa, joista Kaskisissa ei pohjavesialueita

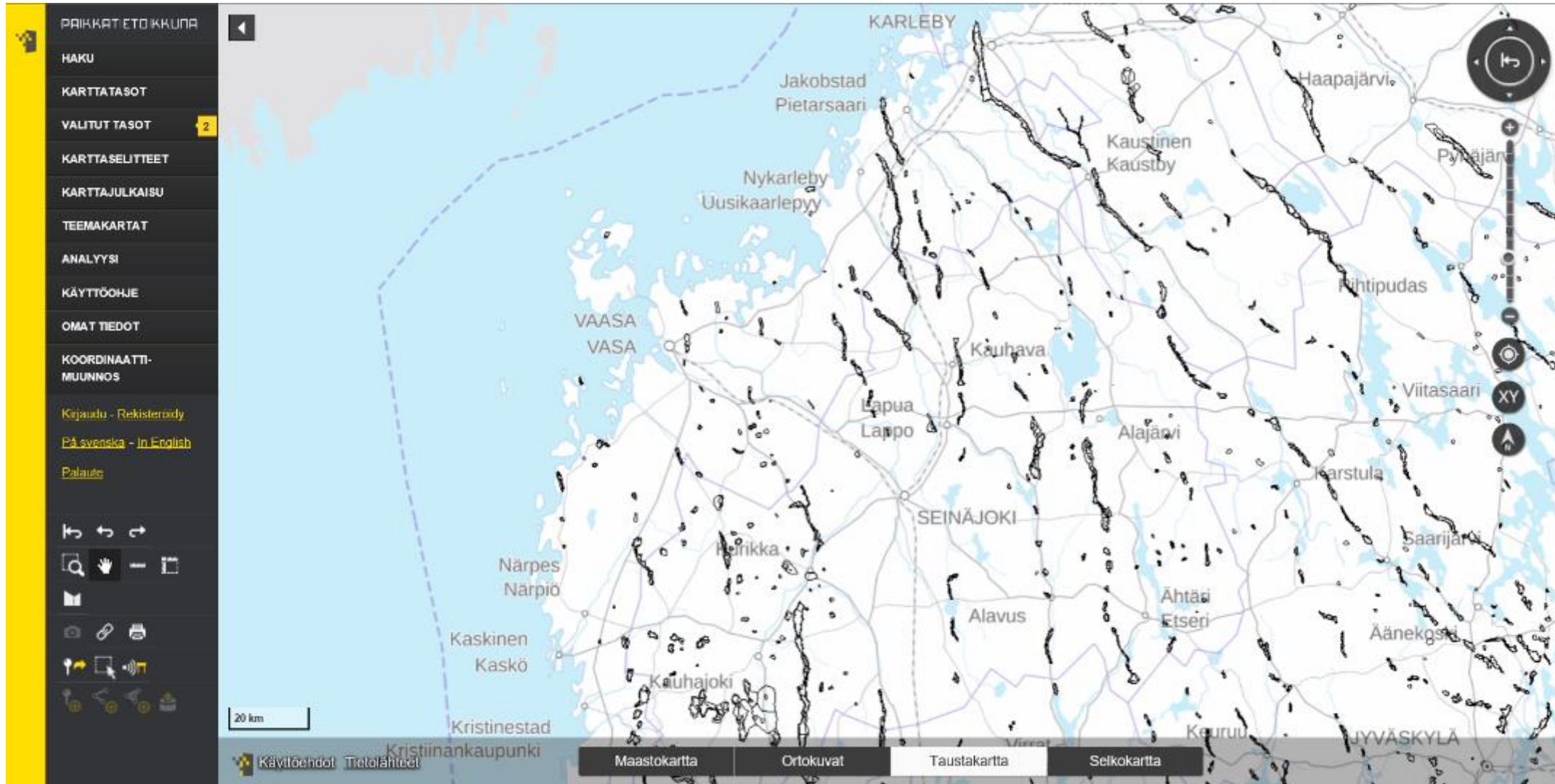
Tilanne 8/2020:

- Kuultu tai kuultavana 33 kuntaa (285 pv-alueita), joista valmiiksi saatu 31 kuntaa (264 pv-alueita). Valmistelussa vielä 6 kuntaa (n. 100 pv-alueita).
- Pohjavesialueiden kokonaismäärä vähenee uudelleen luokituksessa (pohjavesialueiden yhdistämissä ja myös poistoja)
- Rajaustarkistuksia ja myös uusia alueita luokituksen yhteydessä
- Tavoitteena on saada kaikki loput kuulemiset alkamaan vuoden 2020 aikana
- Luokitus valmistuu Etelä-Pohjanmaan ELY:n alueella 2021

Pohjavesialueet

<https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/> (karttatasot → geologia → pohjavesialueet)

OHJELMA

Puheenjohtaja: Jari Penttilä, Halsuan kunta

13.00–13.10	Avaus, kunnanjohtaja Jari Penttilä , Halsuan kunta
13.10–13.25	Johdatus aiheeseen, yksikön päällikkö Jyrki Palomäki , Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
13.25–13.40	Halsuan vedenhankinnan tilanne, Halsuan kunta
13.40–14.10	Esitettävät uudet pohjavesialueet, pohjavesitutkimusten tausta ja tulokset, Jorma Hintsa , Tmi Vesipohja
14.10–14.30	Pohjavesialueiden uudelleenluokittelun ehdotukset ja asian eteneminen Halsualla, ylitarkastaja Anne Petäjä-Ronkainen , Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
14.30–15.00	Keskustelu